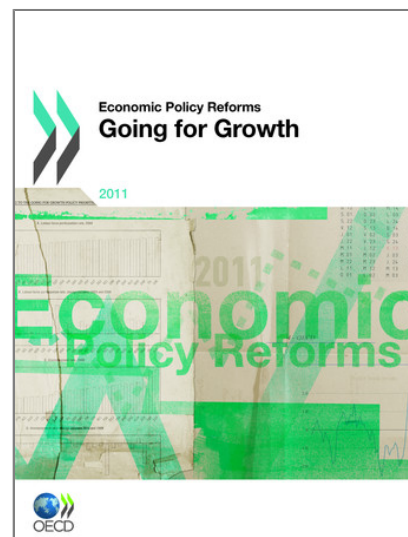

OECD *Multilingual Summaries*

Economic Policy Reforms 2011: Going for Growth

Summary in Estonian

Majandusreformid 2011: Majanduskasvu nimel

- Kuigi maailmamajandus on kosumas sügavaimast kriisist pärast Suurt depressiooni, on see protsess enamikes riikides ülemäära sõltuv makromajanduslikust poliitikast ning püsivalt kõrge tööpuuduse märkimisväärne vähendamine seisab alles ees. „Kasvu nimel 2011“ käsitleb struktuurireforme, mis on vajalikud pikaaegse majanduskasvu taastamiseks kriisi järel. Iga OECD liikmesriigi ja esmakordselt kuue olulisima tärkava turumajandusega riigi (Brasiilia, Hiina, India, Indoneesia, Lõuna-Aafrika ja Venemaa) lõikes on välja toodud viis olulisimat reformi, mis suudaks kõige paremini järgmisel aastakümnel püsivat majanduskasvu tagada. Analüüsis näidatakse, et paljud neist reformidest saavad samuti kaasa aidata äärmiselt olulisele eelarve tasakaalustamisele ja üldise jooksevkonto puudujäägi vähendamisele.
- Analüüsi rahvusvaheliselt võrreldavad indikaatorid lubavad igal riigil oma tulemusi majandustulemusi ja struktuuripoliitikaid paljude erinevate valdkondade lõikes hinnata.
- Käesolevas väljaandes on ka kolm analüütilist peatükki, mis on pühendatud elamumajanduse poliitikatele, tervishoiusüsteemide tõhususele ning struktuuripoliitika ja jooksevkonto puudujäägi vahelistele seostele.

Kuigi maailmamajandus on kosumas suurimast kriisist pärast Suurt depressiooni, on see protsess paljudes riikides ülemäära sõltuv makromajanduspoliitikast ning püsivalt kõrge tööpuuduse märkimisväärne vähendamine seisab alles ees. Olukorras, milles eelarveliste ergutusmeetmete roll järgjärguliselt väheneb seoses vajadusega riigivõlg kontrolli alla saada ning rahanduspoliitikast erilist abi oodata ei ole, on OECD riikide valitsuste peamine ülesanne muuta poliitilistel meetmetel põhinev taastumine sõltumatuks majanduskasvuks. Siinkohal võib otustavat osa mängida struktuurireformide protsessi kiirendamine, mis üldise majanduslanguse ajal kõigis valdkondades peale rahanduse reguleerimise aeglustus. Kriisist väljumise ajal on suurima prioriteediga sellised reformid, mis kõige rohkem lühiajalist majanduskasvu ergutavad ning aitavad töötutel ja teistel tööturul mitteosalevatel inimestel tööturuga kontakti säilitada.

Käesolevas väljaandes on iga OECD riigile ja esmakordselt kuue peamise areneva majanduse (Brasiilia, Hiina, India, Indoneesia, Lõuna-Aafrika ja Venemaa) lõikes välja toodud 5 reformiprioriteeti, mis suudaks kõige paremini tagada püsiva majanduskasvu järgmisel aastakümnel. Soovituste väljatöötamisel on arvesse võetud eri riikide majanduse kitsaskohad (vastavalt nende tööjõu tootlikkuse ja tööjõu rakendamise näitajate võrdlusele edukaimate riikide tulemustega) ja poliitiliste nõrkused. Peamised järeldused prioriteetide osas, mille kokkuvõtte on esitatud ülevaltoodud peatükis (1. peatükk) ja mida iga riigi lõikes täpsemalt kirjeldatakse (2. peatükk), on alljärgnevad.

- Suurema sissetulekuga OECD riigid võib laias laastus jagada kahte gruppi vastavalt poliitilistele probleemidele, mis neil lahendada tuleb. Esimesse gruppi kuuluvad eelkõige Euroopa mandriosa riigid, kus peamiseks ülesandeks on tööjõu rakendamise taseme tõstmine. Seetõttu soovitatakse neile peamiselt toetuste süsteemi ülesehituse täiustamist, tööturu dualismiga tegelemist töökaitse reformi ja tööjõu maksukoorma vähendamise kaudu, samuti seatakse olulisele kohale tooteturu reformid. Ülejäänud suhteliselt jõukate OECD riikide ülesanded on rohkem tasakaalustatud: peatähelepanu soovitatakse pöörata tööjõu tootlikkusele (eriti OECD Aasia liikmesriikides) ja väga tihti võrgusektori reguleerimisele, otseste välisinvesteeringute piirangutele, maksusüsteemi ülesehitusele ja riigisektori reformile.
- OECD madalama sissetulekuga liikmesriikide – sh OECD-ga 2010. a ühinenud Eesti, Iisrael, Sloveenia ja Tšiili – ning tähtsate turumajandusega Brasiilia, Hiina, India, Indoneesia, Lõuna-Aafrika ja Venemaa suurimad katsumused seostuvad haridussüsteemi ja tooteturu reguleerimisega. Nende valdkondade reformimise eesmärgiks on tootlikkuse tõstmine. Neis riikides tekitab eriomaseid poliitilisi probleeme ka varimajandus. Paljudel juhtudel on poliitilised prioriteedid eelnimetatud kuues tähtsate turumajandusega riigis olemuselt sarnased nagu OECD madala sissetulekuga liikmesriikides – vahe on ainult vajalike reformide ulatuses. Brasiiliale, Hiinale, Indiale, Indoneesiale, Lõuna-Aafrikale ja Venemaale ning mõnedele OECD madalama sissetulekuga riikidele soovitatakse mitmel juhul õigussüsteemi ja lepingute jõustamise reformi, aga ka haldussüsteemi täiustamist korrupsiooni tõkestamiseks.
- Reformid, mille tulemusel suurenevad kiiresti sissetulekud ja töökohte arv, osutuvad kriisijärgselt ülimalt kulukaks. Poliitilisel prioriteetsete reformide seas tuleks nimetada näiteks konkurentsivõime vähendamist (nt jaekaubanduses või vabade elukutsete sektoris), äritegevuse halduskoormuse alandamist või välisinvesteeringute takistuste likvideerimist. Mõned tuvastatud prioriteetidest võivad samuti takistada kõrge tööpuuduse muutumist püsivaks, mis on praegustes tingimustes üks suurimaid muresid. Enamik tööturupoliitika meetmeid vastuseks kriisile, nagu näiteks lühema tööaja skeemid või töötüübi abiraha suurendamine ja selle saamise pikendamine, on aidanud vähendada majanduslangusest tingitud tööpuuduse mõju ning leevendanud töötajate raskusi. Majanduse arenedes võivad uued poliitilised meetmed tugevdada taastumisaja töösisu. Siinkohal tuleks nimetada kulutuste suurendamist aktiivse tööturupoliitikale ja selle reformimist ning töökaitse alase reformi ja sotsiaalsiirde programmide täiustamist tööturu dualismi vähendamiseks.
- Praegune majanduslik olukord mõjutab kahetiselt valitsuse võimet reforme algatada: ühelt poolt on kriisi järel vajadus nende järgi palju ilmsem, ent paljudes riikides takistab seda tõenäoliselt nõrgestatud rahandus. Sellises kontekstis on äärmiselt oluline, et reformid oleks vastavuses riigieelarve äärmiselt olulise tasakaalustamise vajadusega.
- Kuigi struktuurireformidega taotletakse enamasti elanike sissetulekute pikaajalist kasvu, võivad need ka riigieelarvele soodsat mõju avaldada. Näiteks tööhõivet suurendavad reformid aitavad suure tõenäosusega kaasa eelarve tasakaalustamisele. Riigirahanduse jätkusuutmatumus on muutunud tungivaks vajaduse ka muud tüüpi struktuurireformide järele. Eelarve puudujääki võiks vähendada näiteks maksusüsteemi täiustamine või hariduse ja tervishoiu tõhustamine.

Majanduskasvu soodustavad struktuurireformid võivad kaudsetelt ka jooksevkonto defitsiidi vähendada, mida vaadeldakse lähemalt 5. peatükis. Vaatamata kriisiaegsele kahanemisele jääb jooksevkonto puudujääk tõenäoliselt endiselt suureks nii OECD liikmesriikides kui väljaspool, kui selles osas poliitilisi meetmeid ei rakendata. Kuigi see ei ole tavaliselt struktuurireformide eesmärgiks, võivad need siiski aidata kaasa jooksevkonto defitsiidi vähendamisele vastavalt sellele, mil viisil nad mõjutavad leibkondade ja ettevõtete otsuseid oma raha hoiustamisel ja paigutamisel või kuidas need muudavad riigisektori sääste ja investeeringuid. Peatükis esitatud uues empiirilises analüüsis

soovitatakse mitmeid erinevaid, iseenesest väärtuslikke struktuurireforme, mis suudaks ühtlasi tasakaalustada riigisest hoiustamist ja investeerimist.

- Hiina ja teiste Aasia maade sotsiaalkindlustussüsteemide arendamise kõrvalmõjuna kahaneks ettevaatlikkusest tingitud säästmine, mis omakorda vähendaks suurt jooksevkonto ülejääki mõnes neist riikides.
- Pensioniiga tõstvad pensionireformid suurendavad elanike sissetulekuid, aga aitavad ka vähendada säästu- ja jooksevkonto ülejääki (ent tõstavad puudujääki väliskaubanduse puudujäägiga riikides).
- Tooteturu reformid võrgusektoris, jaekaubanduses või elukutseliste teenuste sektoris soodustaks kapitalikulutusi ja vähendaks seeläbi jooksevkonto ülejääki sellistes riikides, nagu Jaapan ja Saksamaa.
- Tarbimist soodustavate poliitiliste moonutuste kõrvaldamine, nagu näiteks eluasemelaenu intresside maksusoodustus kaudse üüri maksustamise puudumisel, võib suurendada leibkondade säästmist ja vähendada väliskaubanduse defitsiiti paljudes riikides lisaks Ameerika Ühendriikidele. Taolise reformiga tuleb siiski oodata kuni majanduse stabiliseerumiseni.
- Rahaturgu lihviivad ja süvendavad reformid võivad vähendada laenupiiranguid tärkava turumajandusega riikides, soodustades tarbimist ja investeerimist ning vähendades jooksevkonto ülejääki mõnes neist riikidest. Loomulikult tuleb selliste reformide puhul sisse viia ka usaldatavusnormatiivide täitmise kontroll.
- Kokkuvõtlikult võiks üldist defitsiiti vähendada ühe kolmandiku võrra OECD liikmesriikides eelarve konsolideerimisega, Saksamaal ja Jaapanis tooteturu reformidega ning Hiinas tervishoiukulutuste suurendamisega (2 protsendi tasemel SKPst) ja rahaturu liberaliseerimisega.

Analüüsi „Kasvu nimel“ käesolevas väljaandes on eraldi peatükis (4. peatükk) käsitletud elamumajandust – valdkonda, milles järelemõtlematud poliitikas päästsid valla praeguse kriisi ja mis võib nüüd vähendada tööjõu liikuvust ning tööhõive taastumist. Peatükis on esitatud eluasemeturul rakendatud poliitika indikaatorid ja OECD empiiriline analüüs, mille järeldustest tuleks mainida alljärgnevat.

- Hüpoteegitur uundamine peab käima käsikäes asjakohase regulatiivse järelevalvega ja mõistlike panganduseeskirjadega. Rahanduse liberaliseerimise ja hüpoteekideuunduste tõttu on eluasemeturule kergem siseneda varem krediitipiirangutega leibkondadel, ent hüpoteegitur reguleerivad reformid ei pruugi olla vastavuses märkimisväärselt suure eluasemehindade kasvuga, mis on OECD liikmesriikides 1980. aastate algusest kuni 2000. aastate keskpaigani kasvanud keskmiselt 30%, - ega nende ebastabiilsusega.
- Paljudes OECD liikmesriikides tuleks elamumajanduses kiirendada pakkumise reageerimist nõudlusele, näiteks lihtsustades pikaldast ehituslubade saamise protsessi. Nii oleks võimalik vältida ülemääraselt kiireid muutusi eluasemete hindades. Kiirem reageerimine võib aga tähendada ka eluasemetesse tehtavate investeeringute ebastabiilsust, kui ei suudeta vähendada nõudluse ebastabiilsust.
- Elamumajanduse poliitika saab elukoha vahetamise lihtsamaks muuta, hõlbustades töötajatel sobivama töökoha leidmist ning aidates kaasa tööturu kriisist taastumisele. Eluaseme soetamisega kaasnevate kõrgete kulutuste kärpimine parandaks laenude saamist ja eluasemete pakkumise reageerimise kiirust. Samuti võib see elukoha vahetamise kergemaks muuta, millele aitaks kaasa ka suhteliselt range üürikontroll ning üüriarendaja ja üürniku vaheliste suhete reguleerimine.
- Elamumajanduse poliitikate kujundamisel tuleks järgida tõhusust ja õiglust. Kõrvaldada tuleks maksumoonutused - võrdsetel alustel peaks olema maksustatud nii eluaseme kui alternatiivseid investeeringuid. Hästi korraldatud ja suunatud sotsiaalmajutussüsteemid võivad saavutada eesmärgi väiksemate kuludega ning sotsiaalmajutuse otsesel pakkumisel võiks eelistada üüritoetust võimalusega eluaset valida, kergendamaks elukoha vahetamist.

Käesoleva aasta analüüsi „Kasvu nimel“ väljaandes käsitletakse ka tervishoidu (6. peatükk), mis on üks isikliku heaolu võtmetegureid ning pikaajalise majanduskasvu liikumapanevaid jõude. OECD on kogunud uued rahvusvaheliselt võrreldavad andmed tervishoiu poliitikate ja tervishoiu süsteemi tõhususe kohta, mille uurimisel selgub, et igal maal on arenguruumi tervishoiualaste kulutuste tõhustamiseks.

- Kogu OECD-territooriumil saaks sündimisel eeldatavat eluiga tõsta rohkem kui kahe aasta jagu samal tasemel tervishoiukulutustega, kui iga liikmesriik suudaks saavutada sellise tõhususe nagu edukaimatel riikidel.
- Enam kui ühes kolmandikus riikides aitaks suurem tõhusus aastaks 2017 saavutada kümne aasta võrra pikema eeldatava eluea samal tasemel tervishoiukulutustega.
- Tervishoiusüsteemide täiustamine võiks samal ajal ka suuremat säästu hetkel 2% SKP küün.... OECD-s keskmiselt.
- Võimatu on leida tervishoiusüsteemi, mille näitajad oleks tasuva tervishoiu võimaldamisel süsteemiliselt parimal tasemel. Seetõttu ei ole niivõrd oluline süsteemi tüüp kuivõrd selle haldamine. Poliitika kujundajad peaksid taotlema selle sidusust, võttes üle vaid erinevate tervishoiusüsteemide parimad tavad ja kohandama

neid vastavalt nende rakendamise oludele. Rahvusvahelises võrdluses tuuakse välja rida võimalusi tõhususe saavutamiseks, nagu näiteks erinevate tervishoiuasustuste vahelise koordineerimise täiustamine, nn värvavalvurisüsteemi tugevdamine, tegelike kulude vähendamine, kvaliteedi- ja hinnainfo täiustamine, tasustamisskeemide reformimine või haiglate personali ja varustuse alaste eeskirjade reguleerimine.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgselt inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights/

